

„ЭДАЗИ“ ЭЖЕДН. ОРГАН СЕГОРСК. СЪЕДИН. П. К. Р. К. П. и Сев.-Запада. :: Бюро П. К. Р. К. П. ::

В. К. П. жетт. ja Põhja-Eääne büroo Cestii jett. hääletandja. Ленинград, Фонтанка 27. Aawatud tella 10-7.

Telefonid: Toimetuse 533-88, tükiloda - 171-41.

Edasi

Aruainete ja tellimiste hinnad	
Aruainete	Tellimine
esimesel lül. 3 r. kul.	Sinnades 1 kuu - 1 rbl.
viimastel " 1 " "	aasta - 11 rbl.
teistmistel " 6 " "	Maal 1 kuu - 50 kop.
l. har. asul. 20 l. "	aasta - 5 rbl. 50 kop.
E. Kirjast. Ühifute liikmetele ja kollett. tellides 15% odavam	

Str. 75 (2275)

Rehjäpäeval, 2. aprillil 1925

S. aastakülit

Salanõu S. N. W. Viidu vastu.

Tallinnast, 31. märtsil. Ujaldavate allitaste jaandmete järele Riias, on fääil lõppenud Balti riitide kindralstaapide efitajate nõupidamine. Nõupidamistest on oja wõtnud ka Poola ja Rumeenia kindralstaapide efitajad.

Ragu teada tõestati alles mõne päewa eest Soome välisministereiumi ja Riia walitfufe poolt, et Riias mingisugust farnast konverentsi kokku ei ole tutfutud. See on weel forb tõestufeks, kui salajas Riia nõupidamist taheti hoida.

Sm. Saboule profefs.

Orleanist, 31. märtsil. Teisipäeval algas Orleans Saboule profefs arutamine. Kohufaal oli päätkuulajaid tiis. Maja, kus kohut peetate ja selle juure wiitwad ulitfad on politsei erilise walwe all.

Sabouli kaitsewad Berton ja Flaige. Kaitfjad nõuawad rea tunnistajate ettekutsumist, nende hulgas endi ministrit, fofiaalifit Albert Thomas ja Vougere, parlamendi efimeest Poinlevet, endifeid ministrifid Cayo ja Molvini, Delinier, faadituf Botanowfkit, fenator de-Monzie, fofiaalifit juhti Leon Blume, Cakhimi, famuti ka Lunatfharfkit, Rafowfkit, Wolini, Schläpmitowi ja Krafewi.

Pääle kaebelufe wormalfe ülekuulamise loeti fiiidistufast ette, mis luges üles 4 fiiidistuspunnti.

Kohu efimehe küfimiste pääle wastates peatas Saboul pikemalt selle oluforra juures, milles fündis Prantfufe misfiooni arafutsumine Wenemaalt. Siin tektis pikem

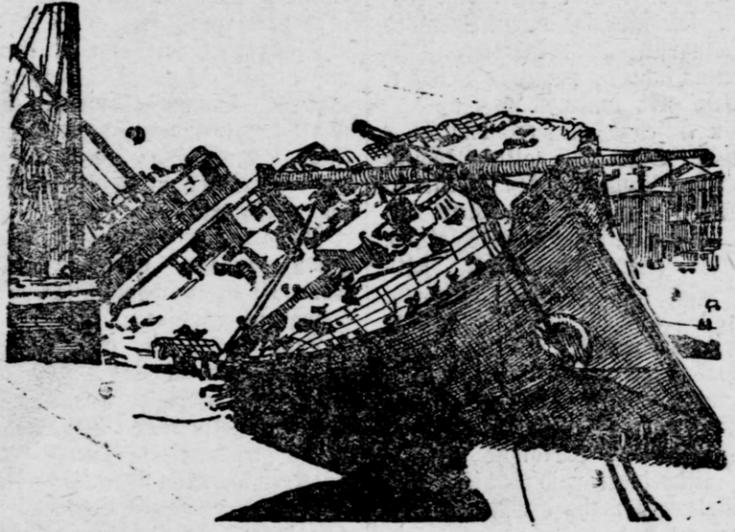
tüli ühelt poolt fiiidistaja ja teiselt poolt Sabouli ja kaitfja wahel.

Kaitfja ja Sabouli poolt näidati lerge waewaga fiiidistufe põhjendamatuft.

Lõpuks hakkab terve profefs pöörlema kellegi Goldenbergi falabuslitu ifitu ümber, kes olla teatanud Duchemile, et Saboul ei fõida Wenemaalt wälja. Kuid kaitfja poolt ettelõetud Tfhitfherini telegramm näitab, et ka see fiiidistuf põhjened olematu tunnistaja pääl, fefi tõifi läbirääkimifi Prantfufe misfiooniga pidafid Tfhitfherin ja Karahan ilma ühegi wahemeesteta.

Kommunistliku partei hääletandja „Humanite“ kirjutab, et täiendawate teadete ettetoomife jarel langefid ära suurem oja fiiidistufi, mis Sabouli wastu tõstetud. Ulejäänud fiiidistufed kaotafid ka igasugufe pinna, kui kohuuriija nõus oleks W. K. P. juhte ettekutsuma, keda Saboul tunnistajatena üles on annud.

„Narodowoletsi“ ülestõstmine.

Leningradis lõppes uppunud laewa „Narodowoletsi“ ülestõstmises kõige rassem ja wastutusrikkam töö. Praegu töötatafe kõlde wee all olewate luufide ja ankude finifufugumife alal ning selle järele hakatafe wett wälja pumpama, mille järele Narodowoletsi ife wee pinnale tertib. Weie pilt kujutab wiimast ülestõtet „Narodowoletsi“.

Seltfimeeste Wethhorlewitfhi ja Baginski tapmise puhul.

S. N. W. Viidu walitfufe protekt.

Üleüla awaldas S. N. W. Viidu wälis-kommisfariaadi efitaja fm. Berkufewitfhi ägedat protekti Poola diplomaatliku faatkonna efitajale kob. Wõidifinifile Wethhorlewitfhi ja Baginski tapmise puhul.

Walitfufel puundub oma feifukoht.

Warsjawi ft, 31. märtsil. Wethhorlewitfhi ja Baginski tapmine tõmbas oma pääle kogu rahwa ja eriti poliitiliste ringkondade tähelepanu. Kardetate wahekorra terawnemist S. N. W. Viiduga.

Ministrite kabinet ja poliitiliste parteide efitajate koosolekul arutati tapmise küsimust, mille pääle ilmus walitfufe teadaanne, kus walitfuf ei awalda oma feifukohta.

Walitfufe efitaja seletas, et asja kohta peetate waljut uurimist ja fiiidlatfjad faawad walju karistufe.

tegelasteft. Täna Minski misfionifude omabi komitee organifeerija, mille ülesandeks oli talupoegade mahafurumine ja tagatufumine.

Sm. Baginski oli walitud Moskwa nõufogu liikmeks.

Tema wiimased päewad.

Neil päwil waliti fm. Baginski Baumanni wabriku tööliste poolt Moskwa nõufogu liikmeks. Töölijed kuulda faades elalalifufit tapmifeft, lõpetafid töö 10 minutiks ja kogufid kokku wabriku wile järele õue pääle. Wõeti wastu protestrefolutfioon, mis edafit faadeti Kominterni ja wälisafjade komisfariaadi.

Kuid poolteft tagafit faadi Moskwas ühelt Poola töölijelt kiri, kes Baginskiga ühes wangimajas kinni istus. Kirjas õeldafte: „Kawitfhis peetate kinni Baginski, kes üle elab oma wiimafed päewi. Tä on ahelatesse needitud ja afub kahe inimese ükfikkongis, kergetes riietes (igatabes, et haigetf jääks). Tema wastu ollafte eriti kare, tema järele peetate kowat jarelwalwet, kellegi kfendfi poolt, kes püüab igate wiifi teda waimlifelt piinata. Tema terwife feifutord on kriitiline.“

Kaitsewad kõlwatut mõrtfufatõõd.

Warsjawi ft, 31. märtsil. Ufakirjandus pühendab fuurt tähelepanu Wethhorlewitfhi ja Baginski tapmifele.

„Gafeta Poranna“ (mustafajaline ajaleht) tunneb tapfjale Murafchkole kaaja, tuues tema eluloo kirjeldufe, kus seletatafe, et Murafchko oli nii fõjawäes kui ka poliitifeis eestufjulifutis teenifjaks. Baginski, kes elas pääle lastmife, palus arstiahi, kuid jeda talle ei antud. Tä furi werekaotufe tagafjarejel.

„Rzecz Pospolita“ nimetab tapetuid felftkonna jätitsteft.

„Robotnik“ (Poola wähemlaste leht) peab Poola walitfufe nõusolekut wahetamifes weaks ja weeretab kõil jii wälisministri pääle, nõudes tema lastumist. Samal ajal katfub see leht digufutada nõufogude Punafefit efitajate tapmift 1919 a., kui walitfufe juures olid Poola wähemlasted (Poola fofiaal. partei).

Kes olid piinatud seltfimehed.

Baginski ja Wethhorlewitfhi tapmife puhul teatas Kominterni faadif fm. Prufowfki, kes Baginski itfikult tundis, järgmift:

Baginski oli umbes 35 aastat wana. Tä oli Poola fõjawäes leitnandiks. Agufes pooldas ta Biljudskit ja oli Poola fõjawäe organifatfiooni liikmeks. Algades 1920 a. hakkab Baginski ifka rohkem ja rohkem läbiimbuma rewolufiooniliste ideedega ning Poola rewolufiooniliste ringkondades, kus Prufowfki temaga kokku puutus, peeti teda juba kommunistiks.

Baginski oli paljude teaduslikkude töõde autor lõhkeainete alal. Riijama oli ta fõjakoolis lõhkeainete profeforiks.

Reafoldatite hulgas oli tal fuur poolehoid ja austamine.

Kui õhwtifjer tundis ta wäga häfti Poola fõjawäge. Seepärast wihkas teda ja kartis kaitfepolitfeti.

Sm. Wethhorlewitfhi oli weidi noorem kui Baginski, samuti polnud tal nii filmapaitwaf minewitfu, ta oli Poola fõjawäe alamleitnant ja Baginski lähem sõber. Wiimafe mõju läbi afus ka tema Poolamaa rewolufioonilifefesse liikumifefesse, ja tema üle mõisteti kohut ühes Baginskiga.

Kohu profefsifis fiiidistati Baginski ja Wethhorlewitfhi falakulamifefes „ühe naabrufes olewa riigi“ kafufks ja terrorifiliffudes kallaletungimifefes.

Pääfiiidistajaks oli tuntud prowokator Wjehnowski. Siiidistufe andmed olid niimõõ nõrgad, et kõil arwafid, et fiiidlatfjed õigeks mõistetatefe.

Kuid kohus, kui kaitfepolitfeti fõnakuu lelit töõriift, mõistis mõlemaid furma.

Mõned päewad elafid seltfimehed Baginski ja Wethhorlewitfhi mahalastmife kartufe all, fiiis muudetf see ümber: Baginski eluaegfeks funnitõõks ja Wethhorlewitfhi 15 aastalifeks wangistufeks.

Mõlemad pandi kinni Kawitfhi (Wosnan) linna wangimajasfe. Säälfed olid niitwõrd hirmsad, et neid taheti sellega awalikult ära tappa.

Õtjefõhufelt wandus kaitfepolitfeti, et ta Baginski elufalt wälja ei lafe. Oma wande faatfid nad ka nüüd täide.

Saadituf teatafid ministrile, et walitfuf wõtuf ainult fiiis abinõud tarwitufele, kui töõtatõõlifed funnitwad walitfufit jeda tegema.

Seda teatafid faadituf ka töõtatõõlifete miitfingul. Wõeti wastu refolutfioon, kus alla kriifufutatefe, et praegu on waja kowendada agitatfiooni ning pidada enam otufufufufamat mõitlufit, et fündida walitfufit lahendama töõtatõõlifete küsimust.

Paawfti faadif minema.

Praaga ft, 30. märtsil. Praaga parlamendis tektis katoliiklaste faadifate kofkel fuur rahulolematus fofiaal-demokraatide nõudmife wastu Praagast wäljafaata Paawfti, kes fofiaal-demokraatide arwamife järele on mittefoowitawaks wäljamaalafeks.

Edafit nõudfid fofiaal-demokraadid kategoorilifelt likwideerida Tfhjhi-Slowaakia faadituf Watikaanis.

Õnnetus kaewandufes.

Londonist, 31. märtsil. Täna tungis wesi Montaque kaewandufefesse Stautwõõdis. Suuremat oja kaewandufes olejateft läts torda päästa. Teiste päästmifeks jatkatafe töõd. Kaewandufete wärawate juure on kogunenud määratud rahwahulgad, kes päästetõõde tagafjargi ootawad.

Londonist, 31. märtsil. On fefgunud, et 34 eht 38 kaewandufetõõlifit ei ole wälja põgeneda faanud, kui wesi kaewandufefesse tungima hakkas. Wee wäljapumpamine kestis kogu päew, kuid fenini on torda läinud ainult ühte töõlifit päästa. Kõil kaewandufes olewad pumbad on liiga nõrgad wee wäljapumpamifeks.

Teiftfordfete walimiste eel.

Sofiaal-demokraadid jääwad enesetele trufks.

Berliinist, 31. märtsil. Kõil parteid walmistawad endid teiftfordfete walimiste wastu. Imperialifit blok fefab üles Jarrefe kandidatuuri, kuna Reimani koaliffioon efineb Margi kandidatuuriga. Sofiaal-demokraadid tahawad aidata wabariiklaste wõidule kaaja. Sellepärast loobuwad nemad oma kandidaadift Braunift selle kandidaadi kafufks, kes on wastuwoõetaw pa-hempoolfefe kodanufefe ja feftparteile. Baieri rahwapartei teatab, et teiftfordfjel walimistel hääletawad nemad Jarrefe eest.

Londonis meeleafaldufel — 10.000 inimeft.

Londonist, 31. märtsil. Täname töõtatõõlifete meeleafaldus Londonis oli üks fuuremateft, mis üldfe sel aastal olud. 10.000 inimeft liikufid linna pääuulitfatel. Tõõtatõõlifete juhif, parlamendi tööliste partei pahempoolfe tiitwa liikmed ja kompartei faadif fm. Sallatwala, liikufid meeleafaldajate ees. Tõõtatõõlifete faatfõnd läts töõminiftri juure. Wiimane lubas oktoobrituul efineda feadufe eelnõuga töõtatõõlifete kinnitufe kohta. Niiid awal-das ta kindlat lootust, et lähemal ajal paranef kaubandus ja töõstus tõufeb.

Ka Stresemanni fuu ei ole fartwefit.

Berliinist, 31. märtsil. Parempoolfete fofiaalifit hääletandjas „Die Weltbühne“ awaldab „Litwini“ kirjatõõ, mis paljastab Stresemanni ojawõttu „Litwini“ äri fpekuleeriwates fepitufustes. Muu hulgas fai Stresemanni ajaleht „Die Zeit“ ainelifit trefufit selle äri poolt.

Kfends Ufas.

Minski ft, 31. märtsil. Peitu jooks-nud kfends Ufas on praegu warjul Poola komjuli Kartfhwefki forteris ja feni ei ole ta weel kinni wõetud.

Kui Minski oli Poola lääes, fiiis oli Ufas üks kõige ägedamateft musta reaktfiooni

õnnetus kaewandufes. Londonist, 31. märtsil. Täna tungis wesi Montaque kaewandufefesse Stautwõõdis. Suuremat oja kaewandufes olejateft läts torda päästa. Teiste päästmifeks jatkatafe töõd. Kaewandufete wärawate juure on kogunenud määratud rahwahulgad, kes päästetõõde tagafjargi ootawad.

Parem vähem, kuid wäär- tuslikum.

Üleliiduline ametiühisuste kesknõukogu saatis kõikidele ametiühisuste organisatsioonidele ringkirja, kus tähendatakse:

„Mahaarwamised tööliste tööpalkadest igasuguste wabatahtlikkude seltside liikmetasude maksimiseks ei wõi ulatada üle ühe neljandiku protsendi, s. o. üks kopit iga nelja rubla pealt.“

See ringkiri tuli õigel ajal ja kahtlemata wõetaks tööliste poolt õige soojalt wastu, sest jarnafed mahaarwamised palgast igasuguste „wabatahtlike“ seltside liikmetasudeks muutusid wiimasel ajal tööliste juba koormawaks.

Kuid siin tuleb asjal veel teist külge filmis pidada. Õige tihti sattus tööline kõige „wabatahtlikuma“ seltsi wabatahtlikuks liikmeks, ilma et temal enesest seltsi kõige vähemasti aimu oledks olnud. Sellelgi tuli päha mingisuguse seltsi liikmeks astuda ning tegi ühel koosolekul ettepaneku — astuda terve wabrikuna kollektiivselte teatava seltsi liikmeks. Wõib olla oli koosolekul ainult üks kummenblit wabriku töölistest ja neistki hääletasid ainult wäike enamus otse poolt. Tagajärg oli aga see, et kõigile wabriku töölistele liikmetasut pihku pisteti ja palgast liikmetas maha arwati.

Ja tagajärjed? Tagajärjed on jarnafed, et sa pead enast tunnistama halwaks kollektiivliikmeks, kui kõrwale põikled ühte uude wabatahtlikku seltsi astumast ehk muutud sa selle seltsi halwaks liikmeks.

Õige sagedad on juhtumised, kus tööline maksab näit. oma 5 kop. „Dobrohimil“ liikmetasut ära, s. o. tema on „korralik“ „Dobrohimil“ liige, kuid küsi, mis selle seltsi ülesanded on, siis wastab ta sulle — wiisi püstitohu walmistamine (töelul!).

Mis muutub wabatahtlik liikmeks olemine wabatahtlikuks loogemiseks? Kahel põhjusel: ehitets seepärast, et wabatahtlikkude oli ainult paberil. Teiseks, wabatahtlikkudest aitas küllalt, et sul märk rinna ning laart tasta oli.

W. R. P. keskkomitee ringkirjas tähendatakse, et partei organisatsioonid peawad selle küsimuse päale rohkem tähelepanu juhtima. Nii partei ringid kui ka ametiühisuste organisatsioonid peawad selle eest hoolitsema, et iga wabatahtliku seltsi liige enast tööpoolest teatava seltsi eesmärkide kohaselt wabatahtlikult arendaks. Iga ülaltähendatud organisatsioon peab hoolitsema huwituse loomise eest teatavate seltside tegemise wastu laiemate töörahwa hulka.

Nähtawasti ei ole seda seni veel tehtud. Meil aeti ainult arwusid taga, kuna tööwäärtuse päale keegi tähelepanu ei pööranud. Arwudega ei saa aga veel wäärtust wahetada. Arwud wõitwad warfi kahaneada, ilma et nad mingisugust kasu oleksid toonud.

Kooperatsiooni puudused ja saawutused.

Bõhja-Lääne oblastis on meil olemas 20 raioonilist ühisust, 4 tööliste keskkooperatiivi ja 1.069 küla tarwitajate ühisust — 1140 poeefega, linna — 62 ühisust 270 poeefega, puht tööliste 39 ühisust — 150 poeefega.

Rõgu oblastis ühendab tarwitajate kooperatsioon umbes 250 tuhat liiget-osanikku, kusjuures osanikkude suurem hulk on talupojad. Kooperatiividest on ühinenud üle 20 prots. kõigist talupoja majapidamistest. Selmisel aastal oli see protsent mitte üle 6 ja poole protsendi.

Rõgu tarwitajate kooperatsiooni kogusid liikmete kapital ulatab 3.000.000 rublani. Tuntawalt kaswasi aga tarwitajate kooperatsiooni kaubaringskäigud. Nii liitus 5 kuu jookul 5. okt. 1924 a. alates kaubaringskäigus kaupe umbes 50 miljoni rubla eest.

Bõhja-Lääne ühisus, püüdes kaupade hindu alandada, minnes järkjärgult üle wäikeste operatsioonidest enam suuremate lepinguteni trustidega.

Kõigi Wenigradi trustidega on suuremad lepingud sõlmitud. Tehti leping riigipangaga wiljaga warustamise kohta, ning selle tõttu wõis Bõhja-Lääne ühisus wifata jarnafestse kaugetesse raioonidesse kui Karjala, wilja kogu hooajaks. Tehti leping juhturustiga juhturiga warustamise päale. Bõhja-Lääne ühisuse komisjoni (wahetalituse) protsent on wäike 1/2 prots. kuni 1 1/2 protsentini. 1923 a. algkooperatiivid ostsid kuni 600 protsenti kaupade hulgaft era-turult. Käesolewal

Ja tööpoolest — arwud on meile otse jalustrabawad: „Dobrohimis“ on poolteist miljoni liiget. Suureks eduks wõistime meie aga nimetada, kui sellest arwust üks protsent keemias kirjaoakajaks oleks. See oleks ju tähendanud, et meil oleks olnud umbes 15.000 kirjaoakajat inimest keemias. Sarnane arw oleks juba midagi olnud. Nüüd meil aga seda ei ole, waid on ainult poolteist miljoni liikmetaardi omanikku.

Samuti on „Maha kirjaoakamatuse“ seltsil 700.000 liiget. Kirjaoakamatute arw on meil umbes 17 tuhat. Kui kõik seltsi liikmed kirjaoakamatuse alal töötaksid, ei oleks meil warfi mitte ühtki kirjaoakamatut.

Üleliidulise ametiühisuste kesknõukogu otsus ja W. R. P. keskkomitee ringkiri ei kergenda mitte ainult tööliste eelarwet. Need tuletawad meile kõigile wabatahtlikkude seltside liikmetele ja nende organisatsioonidele, et ühisuslikku asja mitte paberil et tehta. Need otsused tuletawad kõigile meele, et mitte ainult lubamata, waid otse kahjulik on „wabatahtlikkude“ seltside liikmete arwuline tagaajamine. Tähtis ei ole mitte arw, waid tähtis on see töö, mida meid teisel wabatahtlikkude seltsides tehtakse.

aastal kannab see eraturult ostmise juhustolu iseloomu. Selle eest aga tõusid kuni 70 protsendini ostmised ühisuse organisatsioonidest. Sündis see jelle tõttu, et terve kooperatsiooni süsteem seati enam wastawamalt sisse, loodi 5 kubermangu ühisuse asemel 20 raiooni ühisust.

Milline oja on kooperatsioonil üldiselt kauba ringjooksus? Ilma suurendamiseta wõime kinnitada, et tema oja küla turul on kõigest 50 prots. Tarwitajate kooperatsioon pole mitte üffi kauba edasi toimetamiseks kannaaliks, waid samal ajal aitab kaasa terve rea abinõudega suurendada rahwa ostujõulikkust. Seni on tarwitajate kooperatsiooni süsteem kaunis laialdaselt arendanud põllumajanduslikkude saaduste kokkusuimist. Nii on seni kokku ostetud 250 tuhat puuda linatõusid, samal ajal, kui läinud aastal kogu aasta jookul osteti kokku 100 tuhat puuda. Kõõsatoore wõid ja juustu osteti kokku kahes kreisis kuni 60 tuhat puuda. Ostetaks kokku suurel määral liha, figu, lindusid, heinu ja tooresnahtu. Seearanis wõime tähelepanu kooperatsiooni oma kapitalide kaswamisest. 1. jaan. 1924 a. ulatasid nad 117.000 rbl., 1. maiks — 599.000 rbl., 1. okt. — 2.043.048 rbl. 30 kop. ning käesolewal ajal ulatawad — 3 miljoni rublani.

Algkooperatiivide töö paraneb igal pool. Ilka rohkem ja rohkem seatakse sisse õiged majapidamise wiisid. Wõtame kas wõi kõige walujama küsimuse, lisamaksudest ja kõrwalistest kuludest. Algkooperatsiooni wõrgus lisamaksud alanesid 30 prots. keskmiselt 16 protsendini, raiooni ühisustes — kuni 8 protsendini. Rõgu aparaadi ülewalpidamine ja muud kulud üldiselt alanesid 8 protsendini. Ühe tööliste koormawus algkooperatsiooni wõrgus on wiidud kuni 1000 rublani, sel ajal, kui see summa 1924 a. märtsis ulatas kõigest 300 rub. Kõik see kõneleb sellest suurest tõõst, mida on saawutanud kooperatsioon.

Kooperatsiooni arenemine oblastis jündis kiirelt ja täiesti noormaalselt. Kuid see kooperatsiooni terve kogu lõpeb detsembrikuul. Kooperatsioon seisab tugewate wäpustuste ja oja talupoegade äranemise hädaohu kartuse all. Waatamata selle päale, et oblasti tarwitajate kooperatsioon wõrreldes teistega oli eeskujulikkus maksjaks, jündiwad siiski järsud muutused laenuandmise juhtes. Algas nõndanimetatud summade wäljarõimine kooperatsioonist, algab kaupade müügi tingimiste muutmine. Laenuude wähenemine lõhub ringkäiku, lõhub ka kohustuste kinnitamisest. Ringkäigud langewad, tihenewad wäkslite protesteerimised ja korralik töökäik on rikutud.

Külal on praegu peaaegu arafistud linna turgudest. Sügise algul, kui wäikejed külmad oli, arenes kauplus, arenes ka kokkusuimine. Nüüd on see teede puudumisel kas wähenenud wõi koguni lõppenud. Metasjaaduste kokkusuimine on raskestatud, see mõjub niijama raskest rahwa ostujõu wõimaluste päale. Ettenägemata

kliimaliste tingimiste tagajärjedena elab kooperatsioon üle wäga raskest filmapilku.

Meie oleme kindlad, et toetust (mitte abiraha näol) kooperatsioonile saab antud. Kooperatsioon, mis kõwendas oma oja kaubaringskäigus, mis tõstis rahwa isetegewust, wõib õigusega seda loota.

M. R.

Kodanluse maalt.

Ainult fascistidele on lubatud.

Romaft, 31. märts. Itaalia walitus kawatseb seadust wälja anda, mille järele riigiteenijatel ära keelatakse poliitilistes parteides olemine.

Sotfid tahawad „tõendusi“.

Berliinist, 1. apr. Eddo Jimmen, kes paljastas tõõst seijuforda Hollandi sotf.-demokraatlikus parteis, on wiimasele pinnaks filmis. Sotfial.-demokraadid tahawad igal wiisil temast lahti saada. Partei juht pani Jimmenile ette, et wiimane ajakirjanduses tõendaks sotf.-demokraatia wastu tõõtetud jündistust.

Snnetus manööwri juures.

Berliinist, 31. märtsil. Wolfi agentuur teatab, et Weseri kaldal on sõjawäe manööwri juures katastroof juhtunud. Sapõõrde poolt üle jää ehitatud fild wajas kokku. Uppusid umbes 50—100 soldatit.

Glukapitaali eest.

Parisiist, 29. märtsil. Sotfialistide juht Leon Blume esinedes koosolekul La-Marche, teatas, et sotfialistid saawad jatkama ja toetama Herrioti walitust isegi sel juhtumisel, kui see oleks kahjulik ja hädahohlik sotfialistidele enestele.

Saadikute palati esimees Painleve oma ülesastumisel kriipsutas, et wabariiklaste järjekordsed ülesanded seisawad franki kurfi kindlustamises ja Brantfuss-maa hädaohu arahoidmises.

Õgasi teatas Painleve, et walitus on eemal üks kõik misugustest katoliiklaste tagakiusamistest ja näitas, et on tarwilik ühtluse alahoidmine poliitiliste rühmituste wahel, mis kuuluwad pahempoolsete blokti.

Walmistawad uue sõja wastu.

Londonist, 30. märtsil. Admiralteedi rahandusosakonna juhataja Dawidson seletas eila parlamendis, et 40 ristlajaft, mida on ehitatud päale waherahu tegemist wiite suurriigi poolt, langeb ainult 5 Inglismaa päale.

Waherahu allakirjutamise filmapilguft päale on Inglismaa ehitatud ainult 4 miinihawitajat. Praegu ehitawad nimetatud wiis suurriiki 107 ristlajaft, kuna Inglismaa ehitab ainult 2. Ehitatud sõjalaewadest langeb keskmiselt ühe suurriigi päale 69 ühisust, kuna Inglismaa on ehitatud ainult 11.

Ameerika fascistid.

D. Tumannõi juhusterikas jutustus.

Tõlkinud W. R.

IV.

„Waba Tõõlise“ wõõrastemajas.

Järgmisel päewal, punkt kell kaks päewa, kogusid streigikomitee liikmed «Waba Tõõlise» wõõrastemaja üldsali. Kõik ruumid selles wõõrastemajas, mis kuulus «Üleilmse töõstustõõliste» ühisusele, oli antud streigi ajaks streigikomiteele täieliselt tarwitada.

Siin, selles wõõrastemajas, oli streikijate päästaap.

Kõik komitee liikmed ilmusid isegi pisut warem määratud aega: seisis ees otsustaw nõupidamine kesk trusti esitajaga. Sellest nõupidamisest olenes palju. Muidugi, komiteel oli veel rahatagawarad olemas. Kuid streik kestis juba neli päewa. Tõõliste hulgas algas teatud määralt kahklemine. Ja trustiga sai, wõib olla, kokku leppida...

Komitee esimees Tom Peterson — noorem tehnik masinahituse tehases — istus tühja einelaua leti juures, toetades põlwelele oma soonised töõst pruunid käed ja rinnale lastes oma hallijuukselid päd. Peter James, noor, kohmakas mees, tarkade mustade silmadega ilusas näos, lehitse hoolikalt õhukest raamatut. Caesar René — hiiglasuur neeger, raudteelane,

istus letil odawa sigari suitsusse mähitud. Wiimane neljast streigikomitee liikmest oli — kuid selle wäikese elawa inimesega oli meil wõimalus tutwuneda juba warem. Eile õhtul ei olnud aga tema nimi Daves Wath, streigikomitee sekretäär, waid lihtsalt Daves, kohaliku Kluklux-Klani osakonna juhi Jimi sõber ja kaaslane. Nüüd istus Daves Wath alandlikult nurgas, waadeldes oma läikiwate silmadega kõiki kolme, kes toas wiibisid.

Trepil kuuldusid kellegi kõwad kindlad sammud. Esitaja? Uks awanes. Ei, see ei olnud esitaja. Ukse lähel seisis inimene, kes toas wiibijatele täiesti tundmata oli.

Waatamata oma harilikust ameeriklase ülikonnast, ei olnud ta, kahklemata, ameeriklane. Laia spordi palitu ja autojuhi jockei mütsi wahelt paistis päiwitanud lai nägu lameda nina ja wähe wiltu hallide silmadega. Wäike suu naeratas terwitades. Tundmatu wõttis mütsi pääst ja astus tuppä.

«Räägin ma streigikomitee liigetega?»

«Jah, mister». Peterson tõõsis püsti ja astus temale wastu.

«Seda on kohe näha. Juba uulitsal on seda märgata. Sest iga wärawa juures selle maja ees on kolm nuhki luuramas». Tundmatu liikus kiiresti toas, surudes säälolijatel kätt. «Siin on kõik omad? Teie saite muidugi minu raadiotelegrammi? Mina olen Krasnow, Kominterni liige. Jõudsin praegu siia aeroplaanil. Meil on teated teie streigist».

«Seltsimees Krasnow? Teie olite Kornwallis söekaewajate streigi organiseerijaks?» wanake Peterson surus tugewalt Krasnowi kätt. «Kuid meie juures jäite teie nähtawasti hiljaks. Pea ilmub siia trusti esitaja. Arwatawasti läheb meil korda kokku leppida».

«Ah nii? Tähendab, teie ei taha wõidelda lõpuni? Asjata. Uskuge, kapitalistid peawad tingimata alla andma. Seltsimees». Krasnow waatas otse wastu seiswa kõõsi tõõmatud Wathi päale, «kuidas teie arwate sellest?»

«Muidugi, mister Krasnow, mina olen teiega nõõs», Wath waatas otse hallidesse uuriwatesse silmadesse, kuid poole minuti pärast kaotas Wath kindluse ja tema silmad wäjusid põrandale. «Kuid kas meie ei alga etewalmistusi nõõpidamisele? Seltsimees Peterson, teil ei ole midagi selle wastu? Mina sean põhjapoolse toa korda!» Dawes Wath läks, pehmelt jalgel kahistades.

«See inimene», Krasnow laskus wabalt toelile, kätt lõua alla toetades, «mina olen teda kusagil näinud! Tema on komitee sekretäär?»

«Tema on nõelatõõliste ametiühisusest. Läinud aastal astus tema töõstustõõliste ühisusse. Kuid imelik, et tema teile ei meeldi, seltsimees Krasnow: temal on õieti rewolutsiooniline, wõib koguni öelda, liig rewolutsiooniline mõttewiis».

«Wõib olla, wõib olla...» Krasnow suitsetas pikka paberossi, «wõib olla, eksin mina. Kuid temal on kuradi wastikud silmad!»

(Järgneb).

Noorte elu.

Noored püüavad edu poole.
(Kotshubejewa asundus, Ulfanowka kub.).
12. märtsil korraldati siin ühewalitsuse langemise päewa puhul rongikäiku. Osa wõtsid Kotshubejewa noored ja koolilapsed. Klubise jõudes selgitas sm. Pulst noortele püha tähtsust ja noorteliikumise leninismi lipu all.

Wõib märgata, et Kotshubejewa noored püüavad edu poole, kuid kahjuks puudub neil juhataja. Sellepärast waatamata on noored tublisti edasi jõudnud. Etteüsti püüavad teha paljud, nende seas J. Kribeš, kes wägivaldselt tahtis tüdriku rongikäigust teiste hulgast loju wia. Kuid tüdruk jäi edasi teiste keskele.

See näitab kuivõrd mahajäänud inimesi meie asunduses leidub, kes ei osta talu-aru saada neid wõitust, mida andis wal-poegadele ja tööliste juur Oktoobrirewolutsioon. „Kuradi kommunisti“.

Wäike edasijõudmine.

(Pusta asund., Luuga kr., Leningradi kub.).
Meie asunduse noored on arenemise käigust maha jäänud ja elawad wanade elukommete järele. Ulatust, samogonn, palwewennad ajawad nende mõistuse tihti segi.

Asunduses elab umbes 150 talu eestlasti, kuid ajalehti tellitakse ainult 13 eksemplaari. Ajalehe sõpradel on raske töötada, kuulataes sõimamist ja wandumist.

Tihti pääle lastakse hariduse waenlastest — samogonnist endid ehitada. Pariisi Kommuuna mälestusõhtul pidi eestlased muudatama, sest mõned ütlesid just enne näitemängu ära.

See kõik näitab, et Pusta asundus on seisime rewolutsiooni aasta wälkel mitte midagi rewolutsioonilist omandanud.

R a e b a j a.

Siendus.

„Edasi“ 18. weebr. nr. 40 wiimase lehekülje esimese weeru all otjas on trükitud:

Barnauli kreisis, Lebedižski ring Tšhumõški raioonis, organiseeritud 20. juulil 1924 aastal — 5 liiget.

Peab olema:

Lebedižski noorte ühing Tšhumõški raioonis organiseeritud 14. weebr. 1924 a., praegu 9 liiget. Põludõ artell „Koit'is“, Kõhijinski raioonis organiseeritud 20. juulil 1924 a. — 5 liiget. M. Wigla.

Leningradi teated.

Ühesugused suhtru hinnad.

Leningradi kooperatiivid müüwad suhtrud mitmesuguste hindadega. Niisama ka riiklikud kauplused. Ringjooksu suurendamise eesmärgil alandati mõned organisatsioonid suhtru hindasid allapoole määratud siiskaubanduse tassi. Suhtru liirwa müüakse mõnes kohades 27 kop. nael, teistes — 25 kop. Kõwajuhtru hind on määratud 33 kop. aga kohati müüakse 32 kop.

Kooperatiivide nõupidamine Leningradi tarwitajate ühiskõlde juures otjastas kindlaks määrata kõlde kooperatiivides ühesugused suhtru hinnad.

Haigeksjäämised nädala jooksul.

Wõõdunud nädala jooksul on Leningradis registreeritud 932 külgehallawat haiguse juhtumist. 271 haigust rohkem kui eelmisel nädalal. Haiguste hulgas on: 7 plektilist tüüfust, 20 kõhutõbe, 213 leetrid (minewal nädalal 212), 11 difteeriiti, 15 were kõhutõbe, 24 filmahaigust, 12 joetõbe ja 1 rõuge. Haigusel taswafid: šharlati — 150 (minewal nädalal 140). Tüfifus — 333 (minewal nädalal 64). Influentia — 91 (minewal nädalal 102).

Leningradi piima tarwitus.

Leningrad wajab kuu 2 1/2 miljoni liitrit piima, millest arwust annab „Trudsojus“ 700 tuhat liitrit.

Sajad kooperatiivide poed esimeseks mailis.

Leningradi tööliste kooperatsioon hoolitseb miljonilise meealwajate hulga warustamistest esimese mail pühitsemitel. Ule linna awatakse sajad kooperatiivide poekesed ja teised sellefarnased. Mendes müüakse esimese järgu tarbeaineid.

Walter Klein (Karl Koobas)

Wäike Walter

„Edasi“ toim. liige 1917 a. lõpul ja 1918 a. algul, „Draze“ üks põhjendajatest ja kolleegiumi liige 1923 a., langes Gestimaa töörahwa wabaastamise wõitluses.

„Edasi“ toimetatus.

Kooperatiiv-leiwatehaste uus laiendamine.

Kooperatiivsed leiwatehased küpsetawad igapäew ligi 15,000 puuda leiba. Wiimaste nädalate jooksul on awatud 9 uut leiwatehast. Lähematel päewadel küpsetatakse Leningradi tarwitajate ühiskõlde leiwatehastes juba 17,000 puuda leiba. Tarwiduse korral wõib veel küpsetamist laiendada.

Leningradi tarwitajate ühiskõlde liit ostis mõned nädalad tagasi 1.500,000 puuda ruffi jahu. Wilsa ostimiseks tehakse tööd edasi. Kullki kohale toimetamine sünnib wahetpidamata.

Leirwa küpsetamise suurendamisega lawatses Leningradi tarwitajate ühiskõlde suurendada leiwapoodide wõrku. Esimeses järjekorras juhatakse tähelepanu tööliste raioonide pääle.

Uus maja 2,000 inimesele.

Talwe jooksul on põhjalikult remonteeritud Kõshewennõi liinil maja 24—25 mis tuntud „Pihkwa lossi“ nime all.

Põhjalikult seatakse korda keskõlde. Järjekorras on saama ehitamine.

Majasse asuwad järkjärgult töölijed elama, kes sügise weepuutuse läbi kannatada saanud.

Karwanahjade wäljaweo arendamine.

Eriti kallite karwanahjade wäljaweetu wäljamaale on wiimajel ajal tuntawalt suurenenud.

Põhja-Lääne riiklik kaubandus webas wiimase 6 kuu jooksul wäljamaale, pääasjalikult Põhja-Ameerikasse, Inglismaale ja Saksamaale, miimesuguseid tarwanahku umbes 12 miljoni rubla wäärtuses.

Sport.

Brantslaste kaotus.

Wõitluses jalgpalli komandode wahel belglastega, kaotasid brantslased esimesele — 2:0.

Uue staadioni ehitamine.

Algafid tööd uue suure staadioni ehitamiseks Moskwa-Karwa raioonis (Liflandski ja Obwodnõi kanaali nurgal). Tarwidusfarnase staadiooni järele Moskwa-Karwa raioonis on suur, ja selle ehitamine on enam kui tarwilik.

Rubermangu nõulogu kehaliise kultuuri töökoda.

Rubermangu kehaliise kultuuri nõulogu ja keskraiooni nõulogu poolt on awatud (endise Karwananaja 12) spordi riistade kauplus. Sellega saab rahuldatus nõuded spordiriiete ja riistade pääle töötoja poolt.

Timutate Gestift.

Ametnikkude riit.

Gestift on olemas 6414 riigiametnikku ja 9150 wabateenijat, kokku 15.564 isikut. Kui neile juure arwata veel sõjaministeeriumi teenijad, siis on teenijate üldine arw 21.369 inimest.

100 miljoni puudujääki.

Waatomata, et Eesti riigikogu rahanduskommissjon kogu aeg eelarwet tajaalaal on püüdnud ajada, ei ole see tal korda läinud. Selarwes on siiski olemas 100-miljoniline puudujääk ning nagu „Pwl.“ pajatab, ei leidwat walitsus kusagilt ahtikaid, kust seda puudujääki katta.

Gesti — orjade turg.

Et Baltimaal tööpuudus äärmiselt teraw on ning töötatõlijed alati neile wäikestele riigikestele õhwardawats tuletunglats on,

fiis on nüüd „wõimumehed“ mingisugusele kokkuleppele jõudnud Prantsuse walitsusega (Pusta läis hiljuti Pariisis) „oma“ tööliste wäljawedamise asjus. „Pwl.“ teatab, et lähemal ajal awatawat Tallinnas ühe Prantsuse firma kontor, kes Gestift mustatõelisi Prantsusmaale hakkawat pallama.

Kui, nii. Eesti walitsus algab siis awalikult orjaperemehi määrimist, kes odawa hinna eest Prantsuse kapitalistidele „tööjõudu“ muretseb.

Till wett.

Riigikogu on otjustanud töötatõeliste abiandmiseks määrata 30 miljoni marka (umbes 25 tuh. rubla). Seda summat wõib otse „saiarahaks“ nimetada isegi farnasele riigile, nagu seda on Eesti, kui arwestada weel, et tööpuudus Gestift suuremat osa töölistest on puudutanud. Jsegi mõned kodanlased ja sõtsid tähelepanu sel puhul — see on nagu till wett kuuma kiwi pääle.

Teadaanded.

Reedene kino ettekanne Haridusmajas on tehnikalistel põhjustel järgmise nädala pääle edasi lükatud. Zuhatus.

Tähelepanemiseks Põhja-Lääne oblasti kubermangude ja kreiside W. K. P. Eesti sektsoonidele.

W. K. P. keskkomitee Põhja-Lääne oblasti biroo agitafakonna Eesti sektsoon teatab seega, et järjekorred aruanded töökõhta jaanuari, weebruari ja märtsi kuude eest tuleb mitte hiljem kui 5. aprilliks j. a. oblasti sektsooni ära saata. Eesti sektsoon.

Puhkepäeval, 5. apr. j. a. on Harmaja klubi liikmete üldkõosolek. Päewatord: 1) Weerandaasta aruanne. 2) 1. mai ja Kingisepa mälestuspäewa ettevalmistamine. 3) Mitmesugused küsimused. Ilumine kõgil liikmetel, eraldi ringide tegelastel, tarwiline. Algus l. 2 päeval. Zuhatus.

Haridusmaja teatri harjutust järjekord.

Reisipäeval, 2. aprillil kell 9 „Arimehed“.

(Palutakse kõiki endiseid tegelasi ilnuda, nimelt sm.: Käbin, Waoš, Room, Kalmus, Murri, Wägi, Stein, Katalsepp, Koel, Ungermann).

Reedel, 3. aprillil kell 8 „Kasfijaht“ (pääproov) Wast. Instruktor-organifaator.

Det.-Wii. poole Eesti tööliste klubi ringide harjutused:

Reedel, 3. aprillil. „Kiwi“ 1. 2. ja 3. waatus (wiimane proov).
Lauapäeval, 4. aprillil. „Kiwi“ mäng.

Täna teatrites:

Wladem. riiklik operi ja baleti teater „Лакме“

Wlademiline riiklik drama teater „Волчьи души“.

Wlademil. riiklik wäike operi teater „Цыганский барон“.

Riiklik suur dramateater „Заговор Императрицы“.

Harjamaja „1881 год“.

Teater „Юны Зрители“ „Положения Тома Софера“.

Wuufikaline komöödia „Марца“.

Wadsfah „Непокорная“.

Wlademiliste teatrite studium. [Полубарские затон].

Wastutaw toimetaja: A. Trenzfeldt.

Wäljandaja: Eesti Kirjastuse ühisk

„Põllumehe“ järjekordne nummer ilmub homme, 3. aprillil.

Sm. W. Kingisepa nimeline Eesti tööliste Haridusmaja.

Lauapäeval, 4. aprillil j. a.

Noorte pidu

Eestlawa: 1. Kõne, sm. Kammus.
2. Deklamatsioon, sport, muusika.
3. Näitemäng: „Arimehed“.
Lõpuks mängud. Puhkewillide koor! 50 prots. fissetulekust läheb lastemaja muusikakoori toetuseks.
Piletite hinnad 1 rbl. kuni 30 kop. Algus kell 8 õhtul.

Puhkepäeval, 5. aprillil j. a.

Teatri-õhtu.

Etietendusel:

„Kasfijaht“ (Kilpla)

E. Rosenowi naljamäng 3 waat. Näitejuht R. Seljak. Algus kell 8 õht. Lõpuks mängud.

Sm. W. Kingisepa nimeline Eesti tööliste Haridusmaja.

Reedel, 3. aprillil j. a.

Uhuwastase ringi järjekordne loosolet.

Sm. Wallneri juhatusel.

Algus kell 8 õhtul.

W. K. P. Lening. kub. agitpr. ojal Eesti sektsoon.

Kes teab

sm. Aleksander Friediku poja Keifeli elukohta ehk teab temast midagi, palun teatada järgmise adressi all:
Гор. Ленинград, Красная ул. д. № 33, А. Пельд.

Wärwimise töötojas.

(Ст. Красное Село, Балт. ж. д.) tehtakse korralikult paremate wäljamaa wärwidega wärwimise. samuti ka wanutimise, pressimise ja defateerimise tööd. Tööde wastumõtjad on järgmistes jaamadest: ст. Волосово, — E. Reijen; ст. Кякерино — E. Peterjon; ст. Елизаветино — P. Roos.
Wõstiga wõib saata järgmise adressi all: ст. Красное Село, мельница Лутт, в красильную.

Wil. welsler-ammaemand

H. A. Wittun - Koptalowa uueandas wastumõtmit: nõuanded ja abi rastejalajatele, sünnitajatele, naistehaigused. Kella 10. homm. kuni kella 7 õht. Trowitskaja 11, krt. 7. Siisefilil paraadustest.

Dr. Grünberg

Wõstamise (end. Snamensk.) uul. nr. 2, 25. Oktobri prosp. nurgal, telef. 562-37 — Wastumõtte iga päew kella 9—12 h. m. a kella 4—8 õhtul; naisterahwastele eraldi. Praegusaja arstimisabindud.

Sifilis (914) ja tripper (krooniline).

Enguorgaanide igatülgne arstimine. Sifilise, naiste-sünnitamise, lübe-, hamba-, lurgu-, kõrna-, nina- ja suguhaigused. (606—914), järelwastamine ja tripper. Wastumõtte tunnib erialadel hom. l. 9 kuni õh. f. 9 3. Juuli (end. Sadowaja) uul. nr. 42, Senni nurgal. Tel. 163-31 ja 163-32.

Kusnetski haigemaja

Kusnetski haigemaja, 7. krt. 180—52. Wastumõtte. Tõikides spets. profeforite ja asistentide poolt kella 10 homm. kuni kella 10 õht. Alalised wõõbid (naistehaigused ja sünnitamine). Rastejalajate järelwastamine ja tripper. Wastumõtte tunnib erialadel hom. l. 9 kuni õh. f. 9 3. Juuli (end. Sadowaja) uul. nr. 42, Senni nurgal. Tel. 163-31 ja 163-32.